

A

abbinarsi a qc pasować do czegoś, dobrze się z czymś komponować

abbondante obfity

abbrustolito przypiekany

accadere (ausiliare essere) mieć miejsce, wydarzać się

accessibile przystępny (**accedere** przystąpić)

accogliere (pres. ind. io accolgo, tu accogli, lui accoglie, noi accogliamo, voi accogliete, loro accolgono, p.pass. accolto) przyjmować

a cena na kolację

a colazione na śniadanie

a conchiglia w kształcie muszli

acquisito nabyty (**acquisire** nabywać)

acquistare kupować, nabywać

addirittura wręcz, nawet

ad essere sincero szczerze mówiąc

a dopo do zobaczenia później (**dopo** potem, później)

affacciarsi su qc wychodzić na coś (mieć fasadę od jakiejś strony)

affettuoso czuły

aiutare pomagać

alcuni, alcune niektórzy, niektóre

allargato poszerzony, rozszerzony

al largo di qc u wybrzeży czegoś

alla ricerca di qn/qc w poszukiwaniu kogoś/czegoś

alle erbe ziołowy

all'estero za granicą

amato kochany, bardzo lubiany

ammirare podziwiać

andare a prendere qn iść/jechać po kogoś

andare a trovare qn odwiedzać kogoś

andare in giro per la città spacerować/chodzić/łazić po mieście

andare in palestra chodzić na siłownię

annoiare nudzić (**noioso** nudny)

anzitutto przede wszystkim

a occhio nudo gołym okiem

a piedi pieszo (**il piede** stopa)

a pieni polmoni *idiom.* pełną piersią (**il polmone** płuco)

appagante dostarczający satysfakcji

a presto! do szybkiego zobaczenia!

a proposito a propos

a quattro zampe czworonożny

a ragione słusznie, nie bez powodu

arricchirsi di qc wzbogacać się o coś

artigianalmente rzemieślniczo

assaggiare próbować

associare qc a/con qc kojarzyć/zestawiać coś z czymś

attirare przyciągać

avanzato zaawansowany

avere presente qn/qc kojarzyć kogoś/coś

avere ragione mieć rację

B

barocco (pl.m. barocchi, pl. f. barocche) barokowy

basato su qc oparty na czymś

bilingue dwujęzyczny

bolognese pochodzący z lub dotyczący miasta Bolonia (it. Bologna)

bravo dobry (w czymś), zdolny

brindare wznosić toast

britannico (pl. britannici) brytyjski

buona fortuna! powodzenia! (**la fortuna** szczęście, fuks)

buona visione! miłego (*dost.* dobrego) oglądania!

buon divertimento! udanej zabawy, baw/bawcie się dobrze

C

calabrese kalabryjski (z regionu Calabria it. Calabria)

cambiare zmieniać

camminare per qc chodzić po czymś

capace di fare qc zdolny do robienia czegoś, będący w stanie coś zrobić

capovolgere (p.pass. capovolto) wywracać do góry nogami

carino ładny

catturare l'attenzione di qn przyciągać (*dost.* chwytając) czyjąś uwagę

celebrare obchodzić, świętować, fetować

cercare szukać

Che lavoro fai? Jaką pracę wykonujesz?, Czym się zajmujesz (zawodowo)?

Che ne dici? Co ty na to?

cialda wafel

cinematografico filmowy (*dost.* kinowy)

circa około

circondare otaczać

cittadino miejski

collaborare a qc współpracować przy realizowaniu/tworzeniu czegoś

coltivare uprawiać

come mai dlaczego, jak to

comodo wygodny

complimenti allo chef wyrazy uznania dla szefa kuchni

comportarsi zachowywać

composto da qc złożony/składający się z czegoś

comune wspólny

concludere (p.pass. concluso) con qc kończyć czymś

condurre (io conduco, tu conduci, lui conduce, noi conduciamo, voi conducete, loro conducono, p.pass. condotto) prowadzić

confortevole wygodny, komfortowy

conosciuto per qc znany z czegoś

conquistare zdobywać

conservare zachowywać, przechowywać

contraddistinguere qn/qc wyróżniać/odróżniać kogoś/coś

controllare sprawdzać

convenire (usato alla 3 pers. sing. conviene, pl. convengono) opłacać się

cosciente di qc świadomy czegoś

cosiddetto tak zwany

costare una fortuna *idiom.* kosztować majątek (bardzo dużo)

costoso drogi

costruire (pres. ind. io costruisco, tu costruisci...) budować

creare tworzyć

creare/fare/dare un dispiacere a qn sprawiać komuś przykrość

crepi *dosł.* niech zdechnie (wilk), odpowiedź na życzenie powodzenia

cristiano chrześcijański

croccante chrupiący

D

da adolescente w wieku kilkunastu lat, gdy było się nastolatkiem/-ką

da chiunque przez wszystkich (*chiunque* ktokolwiek)

dall'altra parte di qc po drugiej stronie czegoś

da portare via na wynos (*dosł.* do wyniesienia)

dappertutto wszędzie

dare vita a qc *idiom.* stworzyć coś, powołać coś do życia (*dosł.* dać czemuś życie)

da una parte all'altra z jednego końca na drugi, z jednej części do drugiej

davvero naprawdę

decidersi (p.pass. deciso) a fare qc zdecydować się na zrobienie czegoś

dei miei/tuoi/suoi sogni wymarzony (*dosł.* z moich/twoich/jego/jej marzeń)

della durata di (x + unità di tempo) trwający (x + jednostka czasu)

del quartiere dzielnicowy (*il quartiere* dzielnica)

del tutto zupełnie, całkowicie

derivare da qc pochodzić/ wywodzić się z czegoś

descrivere opisywać

desiderare pragnąć

determinato określony

dettata da qc podyktowany czymś

di benvenuto (inv.) powitalny

di fantascienza z gatunku science-fiction

di fatto faktycznie, w rzeczywistości

divergente różny, odmienny

differenziarsi da qn/qc odróżniać się od czegoś

dilatarsi rozciągać się, rozszerzać się

di montagna górski

Dio Bóg

di origine [+aggettivo] pochodzący/wywodzący się z, też: jakiegoś pochodzenia (*di origine vegetale* pochodzenia roślinnego)

direttamente bezpośrednio

diretto da qn w czyjejś reżyserii

di stagione sezonowy (*la stagione* sezon, pora roku)

distante odległy

distinguersi da qn/qc odróżniać się od kogoś/czegoś

diventare stawać się

diventare [+nome/aggettivo] stawać się czymś/kimś/jakimś

diverso inny, odmienny

diverso różny

divertirsi bawić się, rozerwać się

divinamente cudownie, wyśmienicie (*dosł.* bosko)

dolce słodki

domestico domowy

donare dawać, darować

dunque tak więc, zatem

durare (ausiliare essere) trwać

d'avventura przygodowy

E

ebraico hebrajski

eccellente wspaniały, wyśmienity

eccolo/eccola/eccoli/eccole oto on/ona/oni/one

eccovi oto dla Was

economia e commercio ekonomia, *dosł.* ekonomia i handel (nazwa kierunku studiów)

economico tani

ecosostenibile zrównoważony środowiskowo

entrambi, entrambe obaj, oboje, obydwie

entrare in vigore wchodzić w życie

ereditare dziedziczyć, przejmować w spadku

esagerare przesadzać

esatto dokładnie

esistere (ausiliare essere) istnieć

esposto wystawiony, wyeksponowany (*esporre* eksponować)

essa ona

essere capaci di qc/di fare qc być zdolnym do czegoś/do robienia czegoś

essere certo di qc być czegoś pewnym (*certo* pewien)

essere diffuso być popularnym/ rozpowszechnionym (*diffondere* rozpowszechniać, propagować)

essere formato da qc składać się z czegoś

essere frequentato być odwiedzany (regularnie), być uczęszczanym

essere impegnato con qc być zajęty czymś

essere in alto mare *idiom.* być daleko od celu, być w tyle (z realizacją czegoś), być (z czymś) w lesie

essere indietro con qc być z czymś w tyle, mieć zaległości

essere ispirato da qc być czymś zainspirowanym, czerpać z czegoś natchnienie

essere parte di qc być częścią czegoś

essere soddisfatto di qn/qc być z kogoś/czegoś zadowolonym

essere sposati być małżeństwem

esteso rozszerzony (*estendere* rozszerzać)

È

è sufficiente wystarcza

F

faccio fatica a fare qc ciężko mi przychodzi coś z/robić (*fare fatica a fare qc* robić coś z trudem)

famoso sławny, słynny

farcito con qc faszerowany czymś

far decidere qn pozostawić komuś decyzję, pozwolić komuś zdecydować

fare a meno di qn/qc obchodzić się bez kogoś/czegoś

fare bella figura *idiom.* dobrze wypaść, zabłysnąć

fare casino (locuzione colloquiale) *idiom.* głośno/swobodnie się zachowywać, hałasować, szaleć (*il casino* dosł. burdel), też: wprowadzać zamęt/bałagan, pomylić się, poplątać się

fare gli straordinari pracować w nadgodzinach

fare sport uprawiać sport

far sapere qc a qn dawać znać komuś o czymś

farsi una domanda zadawać sobie pytanie

farsi un nome wyrobić sobie pozycję

far sparire qn/qc wyeliminować kogoś/coś; sprawić, aby ktoś/coś zniknął/zniknęło

fatto a palline uformowany w kuleczki

felice szczęśliwy

fermarsi zatrzymywać się

festeggiare obchodzić, świętować

fidanzato zaręczony, *pot. też:* w stałym związku

finalmente nareszcie

fino a do

folle szalony

fondato założony

frequentatissimo cieszący się dużą frekwencją/popularnością, przyciągający wielu ludzi

fresco świeży

fuori na zewnątrz

G

gentile miły, uprzejmy

Giove Jowisz

giurare przysięgać

gli ortaggi warzywa

goloso łakomy

grave ciężki

guarnito con qc przyozdobiony czymś

gustare próbować, kosztować

gustoso smaczny

I

i bucatini (pl.) rodzaj długiego makaronu z dziurką w środku

i ceci soczewica

i dintorni (pl.) okolice

i dolci (sing. il dolce) ciasta, słodycze

i frutti di mare owoce morza

il/la ciclista (m./f.) rowerzysta/-ka

il/la giornalista (m./f., pl. m. i giornalisti, pl. f. le giornaliste) dziennikarz/-ka

il/la nullafacente osoba nie mająca stałego zajęcia (o kimś, kto się nie uczy i nie pracuje)

il/la protagonista (m./f., pl. m. i protagonisti, pl. f. le protagoniste) bohater/-ka, postać główna

il/la regista (m./f., pl. m. i registi, pl. f. le registe) reżyser/-ka

il/la responsabile qualità kierownik/-czka ds. jakości

il bancone lada

il Barocco Barok

il Belpaese *dosł.* Piękny kraj (przydomek określający Włochy)

il borgo (pl. i borghi) miasteczko, niewielka miejscowość

il borgo collinare niewielka miejscowość położona na wzgórzach

il borgo marinaro niewielka miejscowość rybacka, związana z kulturą morską

il brodo rosół

il bue wół

il buongustaio (pl. m. i buongustai), la buongustaia (pl. f. le buongustae) smakosz/-ka (*gustare* próbować, kosztować)

il calciatore (f. la calciatrice) piłkarz/-ka

il calore ciepło

il cameriere (f. la cameriera) kelner/-ka

il campionato di calcio mistrzostwo piłki nożnej

il cannocchiale luneta

il canottaggio wioślarstwo

il carcere minorile zakład poprawczy dla nieletnich (*il/la minore m./f.* nieletni/-a)

il carciofino zdrobnienie od słowa (carciofo karczoch)

il castello zamek

il centro storico stare miasto

il centro urbano ośrodek miejski

il ciambellone marchigiano rodzaj słodkiej babki z regionu Marchia (it. Marche)

il cibo żywność, jedzenie

il cielo stellato gwiazdzone niebo (la stella gwiazda)

il cinema (pl. i cinema) kino

il cinghiale dzik

il cinguettio (pl. i cinguettii) ćwierkanie

il coinquilino (f. la coinquilina) współlokator/-ka

il colle wzgórze

il collega (pl. i colleghi, f. la collega, f. pl. le colleghe) kolega/koleżanka z pracy lub po fachu

il collo szyja

il compagno (f. la compagna) di classe kolega/koleżanka z klasy

il compleanno urodziny

il comune gmina

il concetto pojęcie

il confine granica

il coniglio królik

il consiglio (pl. i consigli) rada, porada

il contadino (f. la contadina) rolnik

il contesto kontekst, sytuacja

il conto rachunek

il corpo celeste ciało niebieskie

il crimine zbrodnia

il cuoco (pl. i cuochi), la cuoca (pl. le cuoche) kucharz/-ka

il cuore serce

il dato dana

il delitto zbrodnia

il desiderio (pl. i desideri) pragnienie

il destino przeznaczenie

il detto powiedzenie

il digestivo digestif (ziołowy alkohol serwowany po posiłku, ułatwiający trawienie)

il diritto civile/penale prawo cywilne/karne

il diritto penale d'impresa prawo karne gospodarcze (l'impresa firma, przedsiębiorstwo)

il divorzio (pl. i divorzi) rozwód

il documentario (pl. i documentari) film dokumentalny

il fasto rozmach, przepych

il fegatino wątróbka

il fenomeno zjawisko

il film (pl. i film) d'azione film akcji

il fine settimana (pl. i fine settimana) weekend

il fornaio (f. la fornaia) piekarz (il forno piec, piekarnik)

il fruttivendolo sprzedawca warzyw i owoców (termin używany również w odniesieniu do sklepu – warzywniak)

il frutto (pl. i frutti oppure nome collettivo la frutta) owoc

il funerale pogrzeb

il futuro przyszłość

il genere gatunek

il genitore (più spesso al pl. i genitori) rodzic

il ghiaccio (pl. i ghiacci) lód

il gianduiotto rodzaj czekoladki wywodzący się z Piemontu

il giardino ogród

il gioco si fa duro idiom. robi się coraz trudniej/pod górkę (dosł. gra/zabawa staje się trudna)

il globo kula ziemiska

il governo rząd

il grano duro pszenica durum

il guanciale włoski wyrób masarski z policzka wieprzowego i podgardla

il gusto smak

il Leone d'argento Srebrny Lew

il lessico słownictwo

il letto a due piazze łóżko małżeńskie, dwuosobowe

il limite ograniczenie, limit

il luogo (pl. i luoghi) miejsce

il lusso luksus

il macellaio (f. la macellaia) rzeźnik

il maritino mężuś, mężulek (zdrobniła forma od słowa marito)

il marmo marmur

il Medioevo Średniowiecze

il membro członek

il mercato settimanale odbywający się raz w tygodniu targ/rynek

il Meridione południe Włoch

il mobile mebel

il monumento zabytek, pomnik

il motivo per qc powód do czegoś

il Natale Boże Narodzenie

il negozietto sklepik

il negozio (pl. i negozi) sklep

il Nord północ

il numero liczba

il padel padel

il padrone (f. la padrona) di casa pan/pani domu

il paesaggio (pl. i paesaggi) krajobraz, pejzaż

il paesino wioska, miasteczko

il panettiere (f. la panettiera) piekarz (il pane pieczywo, chleb)

il pangrattato bułka tarta

il paradiso raj

il paragone porównanie

il parco nazionale park narodowy

il passatempo hobby, sposób spędzania wolnego czasu

il passato przeszłość

il pasto posiłek

il patriarcato patriarchat

il patè (pl. i patè) pasztet

il periodo okres

il pesciolino rybka (zdrobniła forma od słowa pesce)

il piacere przyjemność
il pianeta (pl. i pianeti) planeta
il piatto tipico (pl. i piatti tipici) typowe/tradycyjne danie/potrawa
il pistacchio (pl. i pistacchi) pistacja
il polmone płuco
il Polo Nord biegun północny
il pomodoro pelato pomidor bez skórki
il popolo lud, naród
il posto miejsce
il pranzo obiad
il presente teraźniejszość
il prete ksiądz
il prezzo cena
il prodotto produkt
il proprietario (pl. m. i proprietari), la proprietaria (pl. f. le proprietarie) właściciel/-ka
il punto di forza mocna strona
il quartiere dzielnica
il rapporto relacja, stosunek
il re (pl. i re, f. la regina) król/-owa
il referendum (pl. i referendum) referendum
il regalo prezent
il riferimento odniesienie
il rimedio contro qc sposób/środek/lekarstwo na coś
il Rinascimento Renesans
il romano (f. la romana) rzymianin/-ka
il romanzo powieść
il salume wędlina
il secolo wiek, stulecie
il sentiero ścieżka, dróżka
il settore sektor, branża
il sindaco burmistrz
il sito archeologico (pl. i siti archeologici) stanowisko archeologiczne
il sognatore (f. la sognatrice) marzyciel/-ka

il Sud południe
il sugo (pl. i sughi) sos
il tavolo stół
il telelavoro praca zdalna
il tempio (pl. i templi) świątynia
il tempo libero czas wolny
il tesoro skarb
il tifoso (f. la tifosa) kibic
il torneo turniej
il totale całkowita liczba/ilość, całość
il traffico ruch uliczny, korki
il tributo a qn/qc hołd komuś/czemuś
il trito di verdure drobna siekanka z warzyw
il valore wartość
il vestito ubranie, też: sukienka, garnitur
il viaggiatore (f. la viaggiatrice) podróżnik/-czka
il viaggio (pl. i viaggi) podróż
il vicinato okoliczni mieszkańcy
il vicino/la vicina (di casa) sąsiad/-ka
il vicolo zaułek
il videogioco (pl. i videogiochi) gra komputerowa
il vincitore (f. la vincitrice) zwycięzca/-żczyni
il violoncello wiolonczela
il volontario (pl. i volontari, f. la volontaria) wolontariusz/-ka
imbandito nakryty (o stole)
immerso in qc otoczony czymś, położony pośród czegoś (dost. zanurzony w czymś) **immergere** zanurzać)
impedire (pres. ind. io impedisco, tu impedischi...) a qn di fare qc uniemożliwiać komuś robienie czegoś
impegnativo wymagający, angażujący
importante ważny
in affitto na wynajem

in arte używający/-a pseudonimu artystycznego
i Navigli znana m.in. z nocnego życia dzielnica Mediolanu położona wzdłuż kanałów (**il naviglio** kanał żeglugowy)
in bici (in bicicletta) na rowerze
in bocca al lupo per qc idiom. powodzenia w czymś (dost. w paszczę wilka)
in cerca di qn/qc w poszukiwaniu kogoś/czegoś
in conclusione podsumowując, reasumując
in contanti gotówką
incontrarsi spotykać się
incredibile niewiarygodny, niesamowity
in crescita rosnący, wykazujący tendencję wzrostową
indifferente obojętny
indimenticabile niezapomniany
indipendente niezależny
infinito nieskończony
in mezzo a qc pośród czegoś
in montagna w górach
inoltre ponadto
in proposito na dany temat, w danej kwestii
in punto dokładnie, punkt (w odniesieniu do godziny)
in questo caso w tym przypadku
insegnare qc a qn uczyć, nauczać czegoś kogoś
inseguire qn/qc podążać za kimś, czyms
insieme a qn razem z kimś
interamente w całości
internazionale międzynarodowy
inventare wymyślać, wynajdywać
i soldi (pl.) pieniądze
i tuoi twoi (rodzice, najbliższa rodzina)

L

l'animale (m.) zwierzę

l'ingegnere (m.) inżynier

la base podstawa

la bellezza piękno, też: uroda

la bici (pl. le bici, forma abbreviata di bicicletta) rower

la biodiversità bioróżnorodność

la bottega (pl. le botteghe) sklep sprzedający własne wyroby, często z warsztatem na zapleczu

la brioche (pl. le brioche) rodzaj słodkiej maślanej bułeczki śniadaniowej

la brioscina zdrobniła forma słowa **brioche** (z francuskiego – słodka maślana bułeczka)

la caccia a qn/qc polowanie na kogoś/coś

la camera pokój

la campagna wieś

la cannella cynamon

la canoa (pl. le canoe) kajak

la capitale stolica (państwa)

la caratteristica (pl. le caratteristiche) właściwość

la casa dello studente (pl. le case dello studente) akademik

la casa di riposo dom spokojnej starości

la cena kolacja

la chiesetta kościółek

la ciotola miska

la città (pl. le città) miasto

la città d'arte miasto bogate w sztukę i zabytki

la Città Eterna Wieczne Miasto (Rzym)

la coda ogon

la coincidenza zbieg okoliczności

la colazione śniadanie

la collina wzgórze

la commedia komedia (np. romantyczna)

la competizione rywalizacja, współzawodnictwo

la comunità (pl. le comunità) społeczność, też: wspólnota

la confusione zamieszanie

la conseguenza rezultat, wynik

la contrada historyczna dzielnica Sieny (miasto liczy ich sobie 17)

la coppia para

la costa wybrzeże

la creazione stworzenie (**creare** tworzyć)

la crema pasticcera budyniowy krem do wypieków

la criminalità przestępczość

la crisi (pl. le crisi) kryzys

la cucina kuchnia

la difficoltà (pl. le difficoltà) trudność

la ditta firma

la doccia prysznic

la dolce metà połówka (w znaczeniu: chłopak/dziewczyna, mąż/żona, *dosł.* słodka połówka)

la domanda pytanie

la famiglia rodzina

la fettina plasterek

la fiducia zaufanie

la fonte di qc źródło czegoś

la frase zdanie

la frutta candita kandyzowane owoce

la gabbia klatka

la generazione pokolenie

la giornata dzień

la gita wycieczka

la giuria jury

la grappa barricata grappa starzona w beczkach

la guerra wojna

la località (pl. le località) miejscowość

la luce światło

la luna księżyc

la macchina fotografica (pl. le macchine fotografiche) aparat fotograficzny

la magistrale (il corso di laurea magistrale) studia magisterskie – drugi, dwuletni cykl studiów, po którym uzyskuje się dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia (**la laurea magistrale**)

la mandorla migdał

la maratona maraton

la memoria pamięć

la noce orzech

la noce moscata gałka muszkatołowa

la pallacanestro koszykówka

la pallavolo siatkówka

la parola d'ordine hasło

la parte di qc część czegoś

la Pasqua Wielkanoc

la passeggiata spacer

la pasta frolla kruche ciasto

la paura strach

la pausa pranzo przerwa obiadowa

la penisola półwysep

la piattaforma platforma

la piazza plac

la pietanza potrawa

la porchetta pieczone mięso wieprzowe przyrządzane wg tradycyjnego przepisu ze środkowych Włoch

la prelibatezza smakołyk

la prenotazione rezerwacja

la quantità (pl. le quantità) ilość

la rabbia złość, wściekłość

la rapina napad

la realtà rzeczywistość

la redenzione odkupienie

la regina królowa

la ricchezza bogactwo

la ricotta ser ricotta (rodzaj delikatnego niedojrzewającego sera)

la risorsa zasób

la riviera romagnola wybrzeże znajdujące się w regionie Emilia-Romagna

la rosa róża

la rottura coniugale rozpad małżeństwa (**rompere** łamać, niszczyć, przełamywać, **coniugale** małżeński)

la scalinata duże, monumentalne schody (element architektoniczny spotykany np. w pałacach, budynkach publicznych)

la scelta wybór

la sede siedziba

la settimana tydzień

la settimana scorsa w zeszłym tygodniu

la sfida wyzwanie

la sosta krótka przerwa/przystanek (np. w podróży)

la specie (pl. le specie) gatunek

la spesa zakupy

la spiaggia (pl. le spiagge) plaża

la spiegazione (pl. le spiegazioni) wyjaśnienie

la spolverata di qc cienka warstwa sproszkowanej substancji (**guarnito con una spolverata di qc** oprószony czymś)

la squadra drużyna

la stanza pokój

la tartaruga (pl. le tartarughe) żółw

la tazzina mała filiżanka (do espresso)

la tentazione pokusa

la terra natale ziemia rodzinna

la tesi di laurea praca magisterska

latino łaciński

la torta salata tarta (słona)

la traduzione tłumaczenie

la triennale (il corso di laurea triennale) studia licencjackie – pierwszy, trzyletni cykl studiów, po którym uzyskuje się dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia (**la laurea**)

laurearsi bronić się (ukończyć studia)

la vanità próżność

la vasca da bagno wanna

la videochiamata wideorozmowa

la violenza przemoc

la vita życie

la vita sociale życie towarzyskie

la vittima ofiara

la viuzza uliczka (wąska, kręta)

la volta raz

laziale pochodzący z lub odnoszący się do regionu Lacjum (it. **Lazio**)

le attualità (pl., sing. l'attualità) aktualności, najnowsze wydarzenia

le costolette żeberka

le dimensioni di qc rozmiar/ wymiary czegoś

le festività (pl.) święta

le festività pasquali (pl.) święta wielkanocne

legato a qn/qc związany z kimś/ czymś

le linguine rodzaj długiego makaronu, podobnego do spaghetti, ale o spłaszczonym kształcie

le Nazioni Unite Narody Zjednoczone (*dosł. ONZ*)

le posate (sing. la posata) sztućce

le scienze politiche nauki polityczne

le solite cose *idiom.* to, co zwykle; nic specjalnego

letteralmente dosłownie

libero da qc wolny od czegoś

limitarsi a qc ograniczać się do czegoś

lo iodio jod

Londra Londyn

lontano da qc daleko od czegoś

lo scrigno szkatułka

lo spaccio di droga handel narkotykami

lo splendore blask, wystawny charakter

lo stato państwo

lo stesso, la stessa ten sam, ta sama

lo stomaco żołądek

lo studentato akademik

lo stuzzichino mała przekąska (np. orzeszki lub chipsy)

lo zucchero a velo cukier puder

lunare księżycowy

lungo qc wzdłuż czegoś

l'abitante (m./f.; pl. m. gli abitanti, pl. f. le abitanti) mieszkaniiec/-ka

l'abitudine (f.) nawyk, przyzwyczajenie, zwyczaj

l'adolescenza wiek dojrzewania

l'affettato wędlina krojona w plasterki

l'affresco (pl. gli affreschi) fresk

l'aggettivo przymiotnik

l'agnello jagnię (**la carne di agnello** jagnięcina)

l'aiuto pomoc

l'allenamento trening

l'amante (m./f.) di qc miłośnik/-czka czegoś

l'ambiente (m.) środowisko

l'ammazzacaffè (pl. gli amazzacaffè) kieliszek likieru podawany po kawie (*dosł. zabijacz kawy*)

l'animale selvatico (pl. gli animali selvatici) dzikie zwierzęta

l'antichità starożytność

l'aperitivo aperitif

l'appartamento mieszkanie

l'appassionato (f. l'appassionata) di qc pasjonat/-ka czegoś

l'appellativo nazwa, przydomek

l'area (pl. le aree) obszar

l'aria powietrze

l'armadio (pl. gli armadi) szafa

l'arte (f.) sztuka

l'assassinio (pl. gli assassini)

morderstwo

l'associazione (f.) stowarzyszenie

l'astro ciało niebieskie

l'astronomo (f. l'astronoma)

astronom/-ka

l'attaccamento przywiązanie

l'attentato zamach

l'attenzione (f.) uwaga

l'attimo chwila, moment

l'avvocato (m., usato anche in riferimento alle donne che esercitano la professione)

adwokat

l'edificio (pl. gli edifici) budynek

l'edilizia budownictwo

l'elenco lista

l'eredità (pl. le eredità) spadek, spuścizna

l'escursione (f.) wycieczka

l'esperienza doświadczenie, przeżycie

l'espressione zwrot, wyrażenie (esprimere wyrażać)

l'età wiek

l'evento wydarzenie

l'idea pomysł

l'immaginazione (f.) fervida bujna wyobraźnia

l'immagine (f.) obraz, wizerunek

l'impegno (pl. gli impegni) zobowiązanie, obowiązek (np. umówione spotkanie)

l'impiegato (f. l'impiegata) pracownik/-ca biurowy/-a, urzędnik/-czka

l'importanza waga

l'incertezza niepewność (incerto niepewny)

l'incidente (m.) wypadek

l'incubo koszmar

l'ingegnere (m./f.) inżynier

l'inquinamento zanieczyszczenie

l'insediamento urbano ośrodek (dosł. osada) miejski

l'insegnante (m./f., pl. m. gli insegnanti, pl. f. le insegnanti)

nauczyciel/-ka

l'isola wyspa

l'obbligo di fare qc obowiązek robienia czegoś

l'obiettivo cel

l'odore zapach

l'omicidio (pl. gli omicidi) zabójstwo

l'orario di ufficio godziny pracy biura

l'origine (f.) pochodzenie

l'ortaggio (pl. gli ortaggi) warzywo

l'orto ogród warzywny, warzywnik

l'ospite (m./f., pl. m. gli ospiti, pl. f. le ospiti) gość, też (rzadziej): pan/pani domu (osoba goszcząca)

l'uccello ptak

l'ufficio (pl. gli uffici) biuro

l'unione civile związek partnerski (dosł. cywilny)

l'uva passa rodzynki

M

malavitoso przestępczy

mancare brakować

Marte Mars

massimo najwyżej, maksymalnie

materno matczyny

medievale średniowieczny

medio (pl.m. medi), media (pl.f. medie) średni/-a

meglio lepiej

meno mniej

menzionare qc wspominać o czymś

meraviglioso wspaniały, cudowny

Mercurio Merkury

metterci [+indicazione durata] a fare qc potrzebować jakiegoś czasu, tracić/poświęcać na coś jakiś czas (ci ho messo tre ore/due mesi/un

anno zajęło mi to trzy godziny/dwa miesiące/rok)

mettere (p.pass. messo) kłaść, stawiać

millenario (pl. millenari) tysiącletni

mi sa che wydaje mi się, że

mostrare pokazywać

N

narrare opowiadać

nascere (p.pass. nato, ausiliare essere) rodzić się

necessario (pl. m. necessari, sing. f. necessaria, pl. f. necessarie) niezbędny, konieczny

nei pressi di qc w pobliżu czegoś

nel frattempo w międzyczasie

nemmeno nawet, ani nawet

niente nic

noleggiare wynajmować

non c'è da preoccuparsi nie ma się czym martwić

non essere da meno idiom. nie być gorszym, nie pozostawać w tyle

non essere il forte di qn nie być czyjąś mocną stroną

non importa nieważne, nie ma znaczenia

non vedere l'ora di fare qc nie móc się czegoś doczekać (dosł. nie widzieć godziny)

notare zauważać

noto znany

numeroso liczny

O

obbligatorio (pl. obbligatori) obowiązkowy

occuparsi di qc zajmować się czymś

offerto/offerta/offerti/offerte dalla casa na koszt firmy

offrire (pres. ind. io offro, tu offri..., p.pass. offerto) oferować

oltre a qc poza czymś, oprócz czegoś

oppure albo

optare per qc opowiedzieć się za czymś/wybrać coś

ottimo świetny

ovvero tj., czyli

ovviamente oczywiście

P

pari a x równy x (określonej wartości)

particolare szczególny, nietypowy, charakterystyczny

peccato che szkoda, że

per adesso na razie, póki co

per caso przypadkiem

per fortuna na szczęście

per la maggior parte w głównej mierze, w większości

per la prima volta po raz pierwszy

permettere (p.pass. permesso) a qn di fare qc pozwalać komuś na robienie czegoś

per molteplici motivi z wielu powodów

per ora póki co, na chwilę obecną

per stasera na dzisiejszy wieczór

per tutte le tasche *idiom.* na każdą kieszeń

pesante ciężki

piacere miło mi

piacevole przyjemny

pian piano powoli, stopniowo

pieno di qc pełen czegoś

pittoresco malowniczy

piuttosto che niż, aniżeli

pomposo okazały, wystawny, pompatyczny

portare qc con sé zabierać coś ze sobą

posizionato umiejscowiony

precedente poprzedni

preferito ulubiony

premiato nagrodzony

prendere esempio da qn brać z kogoś przykład

prenotare rezerwować

preoccuparsi martwić się

prepararsi per/a qc przygotowywać się do czegoś/na coś

presentare qn a qn przedstawiać kogoś komuś

prestare (dare in prestito) qc a qn pożyczać coś komuś

presto wcześnie

prevalentemente głównie, w większości

prima di qc przed czymś

prodotto produkowany (*produrre* produkować)

profondo głęboki

profumato pachnący

promettere (p.pass. promesso) qc a qn coś komuś obiecywać

pronto gotowy

proporre (pres. ind. io propongo, tu proponi, lui propone, noi proponiamo, voi proponete, loro propongono, p.pass. proposto) proponować

proprio (pl. m. propri, f. sing. propria, f. pl. proprie) własny

provare próbować

proveniente (pres. ind. io provengo, tu provieni, lui proviene, noi proveniamo, voi provenite, loro provengono) da pochodzący z

provenire (pres. ind. io provengo, tu provieni, lui proviene, noi proveniamo, voi provenite, loro provengono) da qn pochodzić od kogoś

pulito czysty

purtroppo niestety

Q

(fare) quattro chiacchiere

idiom. uciąć sobie pogawędkę, porozmawiać, pogadać

qualcosa coś

qualunque (inv.) jakikolwiek/ jakakolwiek

quindi tak więc, czyli

quindi więc

R

raccontare opowiadać

regolamentare regulować

respirare qc oddychać czymś

restare (ausiliare essere) zostawać, pozostawać

ricco di qc bogaty w coś

ricoprire (p.pass. ricoperto) un ruolo pełnić jakąś funkcję

ricostruito odbudowany, zrekonstruowany

rifarsi a qc odwoływać się/ nawiązywać do czegoś

rimandare przekładać na później

rimanere (p.pass. rimasto) zostawać

rinunciare a qc rezygnować z czegoś

ripieno di qc napełniany/ nadziewany czymś

rispetto a qc w stosunku do czegoś

riunirsi spotykać się (wszyscy razem), gromadzić się (wszyscy w jednym miejscu)

riuscire (pres. ind. io riesco, tu riesci, lui riesce, noi riusciamo, voi riuscite, loro riescono, ausiliare essere) a fare qc być w stanie/ dawać radę coś zrobić

rivedere qn ponownie kogoś zobaczyć

romanico romański

rubare kraść

S

sacro święty

salato słony

salentino pochodzący z Salento (podregion Apulii, położony w południowej części regionu)

salire alle stelle *idiom.* rosnąć/ wzrastać niebotycznie/gwałtownie, iść bardzo w górę

salire di gradazione alcolica zwiększać procenty (pić coraz mocniejsze trunki)

salve witam

sardo pochodzący z lub odnoszący się do regionu Sardynia (it. **Sardegna**)

scambiare due chiacchiere *idiom.* uciąć sobie pogawędkę

scatenare wywoływać

scegliere (pres. ind. io scelgo, tu scegli, lui sceglie, noi scegliamo, voi scegliete, loro scelgono, p. pass. scelto) wybierać

schiacciato ściśnięty

sciare jeździć na nartach

scommettere (p.pass. scommesso) che zakładać się, że

scoprire (pres. ind. io scopro, tu scopri..., p.pass. scoperto) odkrywać

scorso zeszły, ubiegły

sdoppiato rozdwojony

sedicenne 16-letni

seguire una strada podążać jakąś drogą

sembrare (ausiliare essere) wydawać się

senatorio senatorski

serale wieczorny

servire (di solito alla 3° pers. sing. serve, pl. servono) być potrzebnym

settimo siódmy

sforzesco odnoszący się do dynastii Sforzów (it. **Sforza**)

sia... che... zarówno,... jak i...

sicuramente z pewnością

sicuro pewien

silenzioso cichy

simile a podobny do

socializzare prowadzić życie towarzyskie, nawiązywać znajomości

soffice puszysty, miękki

soprattutto przede wszystkim

spalmato con qc smarowany czymś

sparso per qc rozsiany/rozproszony po czymś (**spargere** rozrzucać, rozsiewać)

spazioso przestronny, pojemny

spensierato beztroski

spiegare qc a qn wyjaśniać, tłumaczyć coś komuś

spietato bezlitosny (**la pietà** litość)

spingere (p.pass. spinto) qn a fare qc skłaniać (*dosł.* popychać) kogoś do zrobienia czegoś

splendido wspaniały, cudowny

sporco (pl. m. sporchi, pl.f. sporche) brudny

sposarsi wychodzić za mąż, żenić się

stanco zmęczony

stanco morto (f. stanca morta) *idiom.* bardzo zmęczony, padnięty (**morto** martwy)

statale państwowy

stimato szanowany

stracolmo di qn/qc wypełniony kimś/czymś po brzegi, nadmiernie wypełniony (**colmare** wypełniać)

straordinario nadzwyczajny, niezwykły

stravolgere (p.pass. stravolto) wywrócić do góry nogami, zmienić w sposób radykalny

stufato duszony

stupire (pres.ind. io stupisco, tu stupisci...) dziwić

sullo sfondo w tle

suonare qc grać na czymś

superficiale powierzchowny

svariati (pl. m.), svariati (pl. f.) różnorodni/różnorodne

sviluppati rozwinięty (**sviluppare** rozwijać)

svizzero szwajcarski

T

ti piacerebbe podobałoby ci się, chciałbyś/-abyś

tipo (inv.) typowy

toscano pochodzący z lub odnoszący się do regionu Toskania (it. **Toscana**)

tranquillo spokojny

trascorrere (p.pass. trascorso) spędzać (czas)

trasferirsi (pres. ind. io mi trasferisco, tu ti trasferisci...) przeprowadzać się, przenosić się

trasformare qc in qc zamieniać coś w coś

trasformarsi przekształcać się, zmieniać się

traslocare przeprowadzać/przenosić się

Trastevere Zatybrze, dzielnica Rzymu położona na zachodnim brzegu Tybru (it. il **Tevere**)

trovare znajdować

trovarsi znajdować się

turbolento niespokojny

tutto chiaro wszystko jasne

U

uccidere (p.pass. ucciso) zabijać

ulteriore dalszy, kolejny

ultimamente ostatnio

umbro pochodzący z lub odnoszący się do regionu Umbria

unirsi łączyć/jednoczyć się

un paio di volte parę/kilka razy

usare używać, stosować

V

vagare błąkać się, przemieszczać się bez celu

vale la pena (di) fare qc *idiom.*

warto coś robić (**valere qc** być czegoś wartym, **la pena** męka, trud)

vascolare naczyniowy (**il vaso**

sanguigno naczynie krwionośne)

veloce szybki

Venere Wenus

verace prawdziwy, autentyczny

veramente naprawdę

vescovile biskupi (**il vescovo** biskup)

viaggiare podróżować

vicino a qc blisko czegoś

volentieri chętnie

X

x volte a settimana x razy na tydzień

LE MIE PAROLE

